

LATVIJAS REPUBLIKAS
VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

Reģ. Nr. 90009099027, Baznīcas iela 7, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
tālrunis 67509545, fakss 67509544, e-pasts: daba@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

*A. Krūmiņš
2013.12.17
Kārtot un parakstīt*

18.12.13

ATZINUMS

Drabešos

17.12.2013. Nr.4.8/130/2013-N-E
Uz 11.11.2013. Nr.6-2-5.1/2234

Smiltenes novada domei
dome@smiltene.lv

Par atzinauma sniegšanu Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijai

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija (turpmāk - Administrācija) ir saņēmusi Jūsu vēstuli ar lūgumu sniegt atzinumu Smiltenes novada Launkalnes pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020.gadam grozījumu 1.redakcijai (turpmāk - Plānojuma grozījumi) un Vides pārskata projekta 1.redakcijai.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumu Nr.711 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 56. un 57.punktu un Ministru kabineta 2009.gada 6.februāra noteikumu Nr.507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.15.apakšpunktu, Administrācija sniedz šādu atzinumu:

Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu uzdevums ir mainīt plānoto izmantošanas veidu no lauksaimniecībā izmantojamās zemes uz *derīgo izrakteņu teritoriju* šādiem Smiltenes novada Grundzāles pagasta nekustamajiem īpašumiem: „Bemberu pļavas” (zemes kadastra Nr.9458 007 0076; 9458 007 0077); „Kalna Kades” (zemes kadastra Nr.9458 007 0075); „Raudīpas” (zemes kadastra Nr.9458 010 0040) un „Grotis” (zemes kadastra Nr.9458 010 0008).

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” pieejamo informāciju, Plānojuma grozījumu teritorijā nav reģistrētas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, t.sk. dabas pieminekļi (dižkoki, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, aizsargājami dendroloģiskie stādījumi, aizsargājamās alejas) un īpaši aizsargājamas sugas vai biotopi, vai sugas, kurām izveidojami mikroliegumi.

Administrācija sniedz atzinumu, ka Plānojuma grozījumos ir ietverti Administrācijas 05.06.2013. nosacījumos Nr.4.8/81/2013-N-E sniegtie priekšlikumi. Plānojuma grozījumu 1.redakcija un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta 1.redakcija ir izstrādāta atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Ar cieņu
vecākais valsts vides inspektors

J.Krūmiņš

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.

Jānis Krūmiņš 29181840
janis.kruminis@daba.gov.lv
Jānis Pērle, 26222682
janis.perle@daba.gov.lv

*13.12.2013
J.Krūmiņš
6-2-51*

Kontaktinformācija:

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
„Kārļukalna”, Drabešu pag. Amatas nov., LV-4101
tālrunis 64107230, fakss 64107230, e-pasts: vidzeme@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

A. Lopa
2013.gada 20. decembris

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

VESELĪBAS INSPEKCIJA

Juridiskā adrese: Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Leona Paegles iela 9, Valmierā, LV-4201, tālrunis: 64281130, tālrunis/fakss: 64281752, e-pasts: vidzeme@vi.gov.lv, http://www.vi.gov.lv

2013.gada 20. decembris

ATZINUMS PAR PROJEKTA/TERRITORIJAS PLĀNOJUMU Valmierā

2013.gada *20. decembris*

Nr. 12-15/24871_9550

Smiltenes novada domei
Dārza ielā 3, Smiltēnē, Smiltenes
novadā, LV - 4729

1. Projekta nosaukums: Smiltenes novada Launkalnes pagasta teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam, Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma 2008.2020.gadam grozījumu 1.redakcija un Vides pārskata projekta 1.redakcija
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis: teritorijas plānojumu higiēniskā novērtēšana
3. Objekta adrese: Smiltenes novads, Launkalnes un Grundzāles pagasti
4. Projekta pasūtītājs: Smiltenes novada dome, reģ.Nr. 90009067337
5. Projekta autors: SIA „Vides eksperti”, Ganību dambis 24d -317a, Rīga
6. Iesnēgtie dokumenti: Smiltenes novada Launkalnes pagasta teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam, Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma 2008.2020.gadam grozījumu 1.redakcija un Vides pārskata projekta 1.redakcija
7. Izskatot projektu, konstatēts: Teritorijas plānojuma grozījumi veikti saskaņā ar Smiltenes novada domes 2013.gada 14. un 24.aprīļa lēmumiem. Teritoriju plānojumu izstrādē ir ievēroti valsts un Vidzemes plānošanas reģiona reģionālās attīstības plānošanas dokumenti.
SLĒDZIENS Izvērtējot higiēnas prasības neiebilstam Smiltenes novada Launkalnes pagasta teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam, Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma 2008.2020.gadam grozījumu 1.redakcijas un Vides pārskata projekta 1.redakcijas risinājumam.
REKOMENDĀCIJAS -

Vidzemes kontroles nodaļas vadītājs

Kalvis Latsons

Vecākā higiēnas ārste Inga Zarīna
64281130; inga.zarina@vi.gov.lv

[Handwritten signature]

SAIMNĪES
14. 2. jūnijs
6-1-3-1

F110-v2

Institūciju komentāri un atbildes

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VALSTS VIDES DIENESTA

VALMIERAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Reģistrācijas Nr.90000017073, L. Paegles iela 13, Valmiera, LV-4201,
Tālrunis 64207266, faksa 64207281, e-pasts: parvalde@valmiera.vvd.gov.lv

Valmierā

25.06.2014. Nr. 8.5.-19/1279

Uz 14.05.2014. Nr.6-2-5.1/897

Smiltenes novada dome
dome@smiltene.lv

A. Liepa
28.06.14
Frakcijas ar saistīti ar
konkretu t.sk. pētījuma

28.06.14

[Signature]

**Atsauksmes par Grundzāles pagasta teritorijas
plānojuma 2008.-2020.gadam grozījumu
Vides pārskata projektu (2.redakciju)**

Valmieras reģionālā vides pārvalde (turpmāk tekstā – Pārvalde) ir izvērtējusi Smiltenes novada Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020.gadam grozījumu Vides pārskata projekta 2.redakciju. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi novērtējums” 17.punktu, sniedzam atsauksmes:

6.punktā **Risinājumi ietekmju maksimāšanai un novēršanai** – pārsvarā iekļauti monitoringa, kontroles un organizācijas pasākumi, bet maz konkrētu prasību un rīcības pasākumu identificēto ietekmju samazināšanai vai maksimālais novēršanai: piemēram apbūves noteikumos paredzēts iekļaut kontroles mehānisma nodrošināšanu piesārņojuma konstatēšanai Vecpalsā, bet nav nosacījums par atīrīšanas iekārtu būvniecības nepieciešamību utt.

7.punktā **Teritorijas plānojuma neīstenošanas scenārijs** – nav iespējams piekrist viedoklim, ka palielināsies risks (vai saglabāsies esošā līmenī) Vecpalsas piesārņojumam ar novadāmiem gruntsūdeņiem no esošā karjera, jo šobrīd ir problēmas ar šī piesārņojuma kontroli. Pārvalde uzsver, ka piesārņojumu Vecpalsas upē izraisa nevis piesārņojuma kontrole, bet pati piesārņojošā darbība, proti, dolomīta ieguve ar gruntsūdens atsūknešanu un novadīšanu Vecpalsas upē. Turklāt atbilstoši saistošo normatīvo aktu prasībām vidē (Vecpalsas upē) ir aizliegts novadīt neatīrītus ražošanas notekūdeņus. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka netiks realizēta apjomīga un kompleksa darbība, kas var radīt nozīmīgas un paliekošas ietekmes uz apkārtnējo vidi.

9.punktā **Kopsavilkums**, t.sk. ietekmju apkopojums – nav identificētas iespējamās ietekmes uz teritorijas un tuvākās apkārtnes dabas vērtībām – konstatētajiem Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām – un paredzēti risinājumi šo aizsargājamo dabas vērtību aizsardzībai un saglabāšanai, kā arī nav ievēroti ekspertu atzinumos izvirzītie nosacījumi (arī ieteikumi un rekomendācijas).

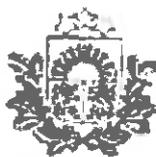
Direktors

A.Liepa

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur lalka zīmogu.

Iriss Rodiņa, 64207268
Atļauju daļas vecākā eksperte
iriss.rodina@valmiera.vvd.gov.lv

Smiltenes novada domes
SANKTĒMĀS
2014.g. 23. jūnijā
Projekta Nr. 4524
Lēmuma Nr. 2014/23

LATVIJAS REPUBLIKAS
VIDES APSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

Reģ. Nr. 90009099027, Baznīcas iela 7, Sigulda, Siguldas nov., LV-2150
tālrunis 67309545, fakss 67509544, e-pasts: daba@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

ATZINUMS
Drahešos

13.06.14
10.06.2014. Nr.4.8/56/2014-N-E
Uz 14.05.2014. Nr.6-2-S.1/900

Smiltenes novada dome
dome@smiltene.lv

Par Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu 2.redakciju

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) ir saņēmusi Jūsu vēstuli ar lūgumu sniegt atzinumu Smiltenes novada Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020.gadam grozījumu 2.redakcijai (turpmāk – Plānojuma grozījumi) un Vides pārskata projekta 2.redakcijai.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumu Nr.711 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 56. un 57.punktu un Ministru kabineta 2009.gada 6.februāra noteikumu Nr.507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.15.apakšpunktu, Administrācija sniedz šādu atzinumu:

Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu uzdevums ir mainīt plānoto izmantošanas veidu no lauksaimniecībā izmantojamās zemes uz *derīgo izrakteņu teritoriju* šādiem Smiltenes novada Grundzāles pagasta nekustamajiem īpašumiem: „Bemberu pļavas” (zemes kadastra Nr.9458 007 0076; 9458 007 0077); „Kalna Kades” (zemes kadastra Nr.9458 007 0075); „Raudīpas” (zemes kadastra Nr.9458 010 0040) un „Grotis” (zemes kadastra Nr.9458 010 0008).

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” pieejamo informāciju, Plānojuma grozījumu teritorijā nav reģistrētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. dabas pieminekļi (dīzkoki, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, aizsargājami dendroloģiskie stādījumi, aizsargājamās alejas) un īpaši aizsargājamās sugas vai biotopi, vai sugas, kurām izveidojami mikroliegumi.

Administrācija sniedz atzinumu, ka Plānojuma grozījumos ir ietverti Administrācijas 05.06.2013. nosacījumos Nr.4.8/81/2013-N-E sniegtie priekšlikumi. Plānojuma grozījumu 2.redakcija un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta 2.redakcija ir izstrādāta atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un var tikt noteikta kā galīgā redakcija.

Ar cieņu
Vecākais valsts vides inspektors

J.Krūmiņš

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.

Jānis Krūmiņš 29181840
janis.krumins@daba.gov.lv
Jānis Pērle, 26222682
janis.perle@daba.gov.lv

Smiltenes novada dome
SANĒMTS
2014.g. 06.10. 10:41
Reģistrāts Nr. 6-2-S.1
Atlas Nr. 6-2-S.1

Kontaktinformācija:

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
„Kārjukalna”. Drahešu pag., Amatas nov., LV-4101
tālrunis 64107230, fakss 64107230, e-pasts: vidzemes@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Atbildes:

6. punkts

Iekļautas vairākas konkrētas papildu prasības.

7. punkts

Tā kā nav atrodami zinātniski pārbaudāmi pierādījumi ne vienam, ne otram apgalvojumam, tad hipotēzes viedā izteiktais pieņēmums dzēsts.

9. punkts

Sadaļa attiecīgi papildināta

Saņemts arī pozitīvs atzinums no Dabas aizsardzības pārvaldes (pielikumā)

Sertificēta eksperta atzinums par dolomīta karjeru ierīkošanas un izstrādes Grundzāles pagastā ietekmi uz zivju resursiem

Sagatavotājs:

Latvijas Ihtioloģijas biedrība, atzinumu sagatavoja sertificēts sugu un biotopu eksperts Kaspars Abersons (sertifikāts Nr. 055, izsniegts 11.03.2011., apliecina, ka eksperts ir tiesīgs sniegt atzinumus par sugu grupu „Zivis”).

Latvijas Ihtioloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs Jānis Birzaks _____

Eksperts Kaspars Abersons _____

Pasūtītājs:

Smiltenes novada dome, reģistrācijas Nr. 90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV – 4729, izpilddirektora Kārļa Lapiņa personā.

Sigulda, 11.10.2013., atzinums sagatavots uz 11 lapām (ieskaitot pielikumus)

1. Atzinums sagatavots par šādu sugu grupu
Zivis un zivju resursi.

2. Informācija par ūdenstilpes apsekošanu

Ūdenstilpe apsekota 2013. gada 26. septembrī no pulksten 10.00 līdz 13.30 Apsekošanas laikā veikta Vecpalsas un Vizlas upju vizuāla novērtēšana sešos parauglaukumos. Vecpalsas upē parauglaukumi izvietoti potenciālajā atradnes izveidošanas tiešās ietekmes zonā, kā arī augšpus un lejpus šai zonai. Vizlas upē abi parauglaukumi izvietoti potenciālajā atradnes izveidošanas tiešās ietekmes zonā.

Trijos no parauglaukumiem Vecpalsas upē veikta arī zivju uzskaitē. Zivju uzskaitē veikta ar elektrozevas metodi saskaņā ar standartu LVS EN 140011:2003. Zivju uzskaitē izmantota Dānijā ražota līdzstrāvas impulsa KC Denmark standarta elektrozevas aparatūra ar darba spriegumu 450–500 V un 2 kW jaudas ģenerators. Katrā parauglaukumā uzskaitē veikta aptuveni 500 m² platībā visā ūdensteces platumā, virzienā pret straumi. Vecpalsas zivju faunas novērtēšanai izmantoti arī 2010. gadā Vecpalsas upē Grundzāles tuvumā veiktās zivju uzskaites rezultāti.

Informācija par apsekoto parauglaukumu izvietojumu, kā arī apsekošanas laikā uzņemtie fotoattēli apkopoti šī atzinuma pielikumā.

3. Teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām teritorijām noteiktajam statusam, teritorijas funkcionālā zona, ja atrodas ĪADT

Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes interneta mājas lapā apkopotajai informācijai (http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/vidzemes_novados_lu_ve/ un <http://ozols.daba.gov.lv/pub>) upes potenciāli ietekmētā zona neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.

4. Atzinuma sniegšanas mērķis

Izvērtēt plānoto dolomīta karjeru ierīkošanas un izstrādes Grundzāles pagasta „Kalna Kadēs” (kadastra Nr. 94580070075), „Bemberu pļavās” (kadastra Nr. 94580070076, 94580070077), „Grotēs” (kadastra Nr. 94580100008) un „Raudiņās” (kadastra Nr. 94580100040) ietekmi uz zivju resursiem.

Dolomīta karjeru ierīkošana nebūs tiešā veidā saistīta ar dabiskajām ūdenstilpēm. Potenciālā nelabvēlīgā ietekme ir saistāma galvenokārt ar karjeros atsūkņētā gruntsūdens novadīšanu dabiskajās ūdenstecēs – Vecpalsas upē un Vizlas upē.

Novadāmā ūdens ķīmiskais sastāvs, pH līmenis, temperatūra un citi parametri nav zināmi. Atzinuma sagatavošanā pieņemts, ka attiecīgo institūciju izsniegto atļauju nosacījumi, kā arī atradnes aprīkojums un ekspluatācijas veids nodrošinās 12.03.2002. MK noteikumu Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” nosacījumu izpildi.

5. Potenciāli ietekmēto ūdenstilpju un ihtiofaunas apraksts

Ūdenstilpes

Vecpalsa ir 21 km garš Palsas upes posms no Palsas – Vizlas pārrakuma (Jaunpalsas) līdz tās ietekai Gaujā. Kopš Jaunpalsas izveidošanas 20. gs. sešdesmitajos gados, Palsas ūdeņi ieplūst Vizlā un Vecpalsu faktiski var uzskatīt par Rauzas upes lejteci. Ar 12.03.2002. MK noteikumiem Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Vecpalsa visā tās garumā ir noteikta par prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem. Apsektajos parauglaukumos konstatēti gan straujteču, gan lēnteču mikrobiotopi. Lejpus potenciālās ietekmes zonas esošajā parauglaukumā dominēja straujteču mikrobiotopi, savukārt potenciālajā ietekmes zonā un augšpus tās – lēnteču mikrobiotopi. Vidējais straumes ātrums parauglaukumos svārstījās no 0,22 m/sek. līdz 0,51 m/sek., vidējais dziļums no 0,15 līdz 0,2 m, bet maksimālais dziļums no 0,3 līdz 0,5 m.

Vizlas upe ir 26 km gara ūdenstece. Tā sākas Lielā purva ziemeļu malā, aptuveni 4 km uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Variņi un ietek Gaujā netālu no Vidagas. Kopš Jaunpalsas izveidošanas Vizlas upe lejpus Jaunpalsai faktiski var uzskatīt par Palsas upes lejteci. Pie apdzīvotas vietas „Vizla” uz Vizlas upes izveidota mazā hidroelektrostacija – Vizlas HES. Vizlas HES ūdenskrātuves laukums ir nepilni pieci hektāri, vidējais dziļums ir 1,7 m, bet maksimālais dziļums sasniedz 2,2 m. Apsekošanas laikā Vizlas upē konstatēta liela Vizlas HES ietekme. Lielu atradnes izveidošanas potenciāli ietekmētā Vizlas posma daļu no zivju resursu viedokļa faktiski var uzskatīt par Vizlas HES ūdenskrātuves turpinājumu. Ar 12.03.2002. MK noteikumiem Nr. 118 Vizla tās posmā no Vizlas līdz grīvai ir noteikta par prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem.

Ihtiofauna.

Zivju uzskaites rezultāti liecina, ka Vecpalsas zivju fauna caurmērā atbilst dabiskai vidēju upju ritrāla biotopu zivju faunai. 2013. un 2010. gadā veiktajā zivju uzskaitē konstatētas deviņas zivju sugas (bārdainais akmeņgrauzis *Barbatulus barbatulus*, taimiņš *Salmo trutta*, grundulis *Gobio gobio*, mailīte *Phoxinus phoxinus*, pavīķe *Alburnoides bipunctatus*, platgalve *Cottus gobio*, vēdzele *Lota lota*, līdaka *Esox lucius* un ausleja *Alburnoides bipunctatus*), kā arī nēģu *Lampetra sp.* kāpuri (1. tabula). Upes nēģa *L. fluviatilis* un strauta nēģa *L. planeri* kāpuri morfoloģiski neatšķiras, tāpēc to sugu noteikt nav iespējams. Pēc morfoloģiskajām pazīmēm nav iespējams atšķirt arī migrējošā taimiņa un tā rezidentās formas (strauta forele) mazuļus. Atbilstoši Zvejniecības likumam lietotajai terminoloģijai, par zivju resursiem jāuzskata arī uzskaitē konstatētie platspīļu vēži *Astacus astacus*.

1. tabula. Vecpalsas upē konstatētās zivju sugas

Suga	2013. gada uzskaites parauglaukumi			2010. gada uzskaitē
	1	3	4	
Bārdainais akmeņgrauzis	X	X	X	X
Taimiņš/strauta forele	X	X		X
Grundulis	X	X	X	X
Mailīte	X	X	X	X
Pavīķe		X		
Platgalve	X	X	X	X
Vēdzele	X	X	X	X
Līdaka				X
Ausleja				X
Platspīļu vēzis	X		X	X
Upes/strauta nēģa kāpuri	X	X		X

Iespējams, ka, līdztekus konstatētajām sugām, apsektajā Vecpalsas upes posmā sastopami arī līdzīgām ūdenstecēm raksturīgie baltie sapali *Leuciscus leuciscus* un līdzīgās Gaujas baseina

upēs konstatētās alatas *Thymallus thymallus*. Nav izslēdzama arī atsevišķu lašu *Salmo salar* ienākšana Vecpalsā.

Liela daļa no uzskaitē konstatētajām zivju sugām (taimiņš/straucha forele, pavīķe, platgalve), kā arī platspīļu vēži un nēģu kāpuri ir jutīgi pret vides stāvokļa izmaiņām. Vienīgā konstatētā pret eitrofikāciju un cita veida nelabvēlīgu ietekmi tolerantā suga ir līdaka, kuras atsevišķs īpatnis konstatēts tikai 2009. gada uzskaitē.

Gan 2010. gan 2013. gada uzskaitēs konstatētas dažāda vecuma vēdzeles, taimiņa/straucha foreles mazuļi un nēģu kāpuri. Tas liecina par regulāru un sekmīgu sekmīgu šo sugu atražošanas apsekotajā Vecpalsas daļā. Par sekmīgu zivju atražošanas apsekotajā Vecpalsas daļā liecina arī salīdzinoši lielais maza izmēra zivju sugu ar īsu mūža ilgumu (platgalve, mailīte, bārdainais akmeņgrauzis u.c.) daudzums un īpatņu skaits.

Apsekotā Vecpalsas daļa ir pieejama zivju migrācijai. Tas ļauj uzskatīt, ka vismaz daļa konstatēto taimiņa/straucha foreles mazuļu pieder to migrējošajai formai taimiņam. Tāpat var uzskatīt, ka vismaz daļa no konstatētajiem nēģa kāpuriem bija uz jūru migrējošie upes nēģi.

Potenciāli ietekmētā Vizlas upes posma vizuālā novērtēšana un dati par līdzīgiem upju posmiem ļauj uzskatīt, ka zivju faunas pamatmasu šeit veido galvenokārt stāvošiem un lēni tekošiem ūdeņiem raksturīgas zivju sugas – rauda *Rutilus rutilus*, asaris *Perca fluviatilis* un līdaka. Mazākā daudzumā potenciāli ietekmētajā Vizlas upes posmā un Vizlas HES ūdenskrātuvē var būt sastopami arī līņi, *Tinca tinca*, vēdzeles, vīķes *Alburnus alburnus*, auslejas, akmeņgrauži *Cobitis taenia* un citu sugu zivis.

6. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Dolomīta atradnes potenciālā tiešās ietekmes zona Vecpalsas upē atrodas augšpus apdzīvotas vietas „Grundzāle”, to šķērso autoceļa A2 tilts. Tomēr teritorija tiešā potenciāli ietekmētā upes posma tuvumā ir salīdzinoši reti apdzīvota, tajā atrodas tikai atsevišķas viensētas. Upes krasti apauguši ar kokiem un krūmiem. Upei piegulošās teritorijas lielāko daļu pašlaik aizņem pļavas.

Arī potenciāli ietekmētajai Vizlas upes daļai piegulošā teritorija ir salīdzinoši maz apdzīvota. Vizlas upes krasti apauguši ar kokiem un krūmiem, tomēr tālāk no upes dominē pļavas. Lejpus apsekotā upes posma atrodas apdzīvota vieta „Vizla” un Vizlas HES.

7. Sastopamās īpaši aizsargājamās zivju sugas un to izplatības īpatnības, kā arī esošie un potenciālie apdraudošie faktori un to ietekmes vērtējums

Sugu aizsardzības statusu Latvijā nosaka virkne nacionālo un starptautisko normatīvo aktu. Nozīmīgākie no tiem ir 14.11.2000. MK noteikumi Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”; 1979. gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību un Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību.

Vienā vai vairākos no minētajiem normatīvajiem aktiem ir iekļautas sešas no konstatētajām zivju un nēģu sugām – taimiņš, pavīķe, platgalve, upes nēģis, ausleja, akmeņgrauzis, kā arī platspīļu vēži.

Diennakts un sezonālo migrāciju dēļ, aizsargājamo sugu zivju, upes nēģu un vēžu izplatību upē precīzi novērtēt faktiski nav iespējams.

Lielākā daļa no konstatētajām aizsargājamo zivju sugām (taimiņš/straucha forele, pavīķe un platgalve) ir Latvijas upju straujtecēs plaši izplatītas straujteču sugas. Vecpalsā potenciāli sastopamās alatas un laši nereti tiek konstatēti Gaujas un atsevišķu Gaujas baseina upju straujtecēs..

Šo sugu izplatību upē un Latvijā kopumā ietekmē galvenokārt tām piemērotu biotopu platība, ko samazina eitrofikācija un upju aizaugšana, kā arī bebru aizsprosti un koku sagāzumi. Pašlaik visos Vecpalsā apsekotajos parauglaukumos ir labvēlīgi apstākļi straujtecēm raksturīgo aizsargājamo zivju sugu populāciju pastāvēšanai, ko apliecina arī zivju uzskaišu rezultāti.

Straujteces ir nozīmīgas arī upes nēģa nārsta norisei. Tomēr nēģu kāpuri dzīvo ierakušies gruntī, tāpēc tiem nepieciešami arī mikrobiotopi ar pietiekami biezu smilšu vai cita piemērota substrāta slāni. Vislielākā nēģa kāpuriem piemērotu biotopu platība un lielākā īpatņu koncentrācija konstatēta parauglaukumā leļpus atradnes potenciālās ietekmes zonas.

Ceļotājzivju – taimiņa, upes nēģa un Vecpalsā potenciāli sastopamā laša – populāciju pastāvēšanai svarīga ir migrācijas starp jūru un nārsta vietām saldūdeņos iespējamība. Zivju augšmigrāciju apgrūtināošs šķērslis ir akmeņu krāvums upes braslā pie Vilczemnieku un Kalnavilkzemnieku mājām (3. parauglaukums). Tomēr migrējošās ceļotājzivis, visticamāk, pie labvēlīgiem apstākļiem šo krāvumu spēj pārvarēt un to nevar uzskatīt par ceļotājzivju migrāciju bloķējošu šķērslī.

Vecpalsā konstatētās un Vizlā potenciāli sastopamās auslejas, kā arī Vizlā potenciāli sastopamie akmeņgrauži ir Latvijā plaši izplatītas un maz apdraudētas sugas. Tās sastopamas galvenokārt lēni tekošiem upju posmos, ezeros un ūdenskrātuvēs. Šīs sugas apdraudoši faktori Vizlas upē netika konstatēti, savukārt to izplatību Vecpalsā, visticamāk, ierobežo šo sugu zivīm un piemērotu mikrobiotopu trūkums.

Latvijā salīdzinoši plaši izplatīti ir arī platspīļu vēži. To izplatību ierobežo galvenokārt slimības („vēžu mēris”), kā arī ūdenstilpju piesārņošana un pārveidošana. Specifiski vēžus apdraudoši faktori Vecpalsā netika konstatēti.

8. Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājāmie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, citas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanas vērtības

Ūdeņu biotopu detalizēta izvērtēšana neietilpst atzinuma sagatavotāja kompetencē un nav nepieciešama atzinuma mērķa – ietekmes uz zivju resursiem novērtēšana – sasniegšanai. Visi apsektie Vecpalsas parauglaukumi atbilst ES aizsargājamā biotopa Nr. 3260 „Upju straujteces un dabiski upju posmi” nosacījumiem. Detalizētai biotopu vērtēšanai nepieciešams piesaistīt atbilstošas jomas ekspertus.

9. Secinājumi par plānotās darbības ietekmi uz ūdenskrātuves zivsaimniecisko potenciālu, zivju faunas daudzveidību un stāvokli, kā arī nosacījumi darbības veikšanai un ieteikumi zivju faunas stāvokļa uzlabošanai

9.1. Potenciālās nelabvēlīgās ietekmes izvērtējums

Dolomīta karjera ierīkošanas un ekspluatācijas potenciālā nelabvēlīgā ietekme uz zivju resursiem ir saistīta galvenokārt ar atradnēs atsūknētā gruntsūdens novadīšanu dabiskajās ūdenstecēs. Iespējama arī cita veida nelabvēlīgā ietekme (trokšņa emisija iespējamo ar dolomīta izstrādi saistīto spridzināšanas darbu laikā, avārijas aizraisīta naftas produktu vai citu toksisku vielu nonākšana ūdenī u.c.).

Atsūknētā ūdens novadīšana dabiskajās ūdenstecēs var izmainīt šo ūdensteču temperatūras režīmu un pH līmeni. Būtiska temperatūras paaugstināšanās vai samazināšanās, tāpat kā būtiskas pH līmeņa izmaiņas var atstāt dažādu veidu ietekmi uz zivju resursiem. Ir iespējama gan zivju barošanās un nārsta uzvedības izmaiņas, gan zivju barības organismu un zivju ikru un kāpuru bojāeja. Ekstrēmos gadījumos iespējama arī pieaugušu zivju bojāeja.

Nereti no dolomīta atradnēm novadāmajā gruntsūdenī ir vērojama augsta suspendēto vielu koncentrācija. Arī ūdens piesārņošana ar suspendētajām vielām var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz zivju barošanos, nārstu un zivju barības organismu faunu, kā arī izraisīt zivju (īpaši jaunākajās attīstības stadijās) bojāeju. Papildus nelabvēlīgās ietekmes riska faktors ir suspendēto daļiņu sedimentācija, kas, ilgstošas ietekmes gadījumā, var būtiski pārveidot zivju dzīvotnes ietekmētajā ūdensteces daļā.

Atsūknētā gruntsūdens novadīšanas ietekme ir tieši atkarīga gan no novadāmā ūdens daudzuma, gan tā raksturlielumiem. Vecpalsas upe visā tās garumā un Vizlas upe leļpus Vizlas HES ir noteiktas par prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem. Tas ļauj uzskatīt, ka plānotā

dolomīta karjera ekspluatācijas nosacījumi atbildīs 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” prasībām – gruntsūdens novadīšana neizmainīs upes dabiskā pH vērtību par vairāk nekā $\pm 0,5$ vienībām, nepalielinās suspendēto daļiņu koncentrāciju upē virs 25/mg/l u.c. Novadāmā ūdens atbilstība šo MK noteikumu prasībām ļaus pilnībā izvairīties no atradnes ekspluatācijas nelabvēlīgās ietekmes uz zivju resursiem.

Līdzšinējā pieredze liecina, ka dolomīta atradņu ekspluatācija laikā iespējama negadījuma vai citu iemeslu ūdens ar augstu suspendēto vielu koncentrāciju (suspendēto vielu koncentrācija pārsniedz 1000 mg/l) nonākšana dabiskajās ūdenstecēs. Šādu gadījumu seku izpēte līdz šim nav norādījusi uz būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz zivju faunu. Latvijas upēs vērojama arī dabisku iemeslu izraisīta suspendēto vielu koncentrācijas paaugstināšanās (piemēram, palu laikā) un Latvijas zivju fauna ir tai pielāgojusies. Tomēr, šādiem gadījumiem atkārtojoties, to kumulatīvā ietekme var sasniegt vērā ņemamu apjomu.

Cita veida (spridzināšana, negadījuma izraisīta ūdens piesārņošana u.c.) potenciālo ietekmi pašlaik ir grūti novērtēt. Spridzināšanas nelabvēlīgās ietekmes risks būtiski palielinās zivju nārsta laikā. Piesārņojuma nelabvēlīgā ietekme palielinās arī zivju ikru un kāpuru attīstības laikā.

9.2. Dažādu iespējamo saimnieciski izmantojamo zivju resursu zaudējumu veidu analīze

Atbilstoši 08.05.2001. MK noteikumu Nr.188 „Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība” 9. punktam zivsaimnieciskajā ekspertīzē ir jānovērtē vairāku veidu iespējamie zaudējumus zivju resursiem:

1. zivju resursu tiešais zudums pieaugušu zivju, zivju mazuļu, zivju ikru un kāpuru bojāejas dēļ;
2. zivju tiešās bojāejas izraisītā nārstojošo zivju skaita samazināšanās turpmākajos gados;
3. zivju barības bāzes zudums, kas samazina attiecīgo ūdeņu zivju resursu biomasas pieaugumu;
4. zivju dabīgo nārsta vietu zudums un zivju pirmsnārsta un nārsta migrācijas laikā tiem pielīdzināmus traucējumi, kas samazina nārstojošo zivju skaitu un nārsta efektivitāti;
5. zivju dzīvotņu un ziemošanas vietu zudums (ja ir zināmi precīzi dzīvotņu produktivitātes dati) vai potenciālās zivsaimnieciskās produktivitātes zudums ūdenstilpē vai tās ietekmētajā daļā zivju dzīvotņu degradēšanas dēļ (ja zivju resursiem nodarītā zaudējuma novērtējumu veic saskaņā ar 08.05.2001. MK noteikumu Nr.188 pielikuma 5.2.apakšpunktu).

Zivju resursu tiešais zudums videi draudzīgas un normatīvajiem aktiem atbilstošas atradņu ekspluatācijas gadījumā nav paredzama. Iespējamā zivju bojāeja ir saistīta galvenokārt ar negadījuma izraisītas būtiskas ūdens piesārņošanas risku.

Zivju tiešās bojāejas izraisītā nārstojošo zivju skaita samazināšanās turpmākajos gados ir iespējama tikai gadījumā, ja negadījuma dēļ dabiskajās ūdenstecēs nonāks būtisks toksisku vielu daudzums.

Zivju barības bāzes zudums videi draudzīgas un normatīvajiem aktiem atbilstošas atradņu ekspluatācijas gadījumā nav paredzams. Iespējamā zivju barības organismu bojāeja ir saistīta galvenokārt ar negadījuma izraisītas būtiskas ūdens piesārņošanas risku.

Zivju dabīgo nārsta vietu zudums un zivju pirmsnārsta un nārsta migrācijas laikā tiem pielīdzināmus traucējumi videi draudzīgas un normatīvajiem aktiem atbilstošas atradņu ekspluatācijas gadījumā nav paredzams. Nārsta vietu zudumu var izraisīt regulāra ar suspendētajām vielām būtiski piesārņota ūdens novadīšana un suspendēto vielu sedimentācija. Liela daudzuma atšķirīgas temperatūras vai pH līmeņa, kā arī ar suspendētajām vielām vai cita veida piesārņojuma piesārņota ūdens novadīšana var traucēt ceļotājzivju migrāciju uz nārsta

vietām. Par nārsta vietu zudumu var uzskatīt arī iespējamo spridzināšanas darbu izraisītos nārsta norises traucējumus.

Potenciālās zivsaimnieciskās produktivitātes zudums ūdenstilpē vai tās ietekmētajā daļā zivju dzīvotņu degradēšanas dēļ videi draudzīgas un normatīvajiem aktiem atbilstošas atradņu eksploatācijas gadījumā nav paredzams. Zivju dzīvotņu zudumu var izraisīt regulāra ar suspendētajām vielām būtiski piesārņota ūdens novadīšana un suspendēto vielu sedimentācija.

Kopumā, balstoties uz dažādu iespējamo zivsaimniecisko zaudējumu veidu analīzi, var secināt, ka videi draudzīgas un normatīvajiem aktiem atbilstošas atradņu eksploatācijas gadījumā vērā ņemami zaudējumi zivju resursiem netiks nodarīti.

Zaudējumus zivju resursiem var nodarīt galvenokārt piesārņota vai būtiski atšķirīgas temperatūras un pH līmeņa ūdens novadīšana upē. Zivju resursiem nodarīto zaudējumu risks palielinās zivju nārsta un nārsta migrācijas laikā.

Nelabvēlīgās ietekmes samazināšanai darbi jāveic atbilstoši šī atzinuma 9.3. punktā norādītajam.

9.2. Ietekme uz zivju faunas daudzveidību un aizsargājamām zivju sugām

Dolomīta atradņu izveidošanas un eksploatācijas ietekmi uz zivju faunas daudzveidību un aizsargājamām zivju sugām caurmērā nosaka tie paši faktori, kas ietekmi uz saimnieciski izmantojamām zivju sugām. Līdz ar to var secināt, ka videi draudzīga un normatīvajiem aktiem atbilstoša atradņu eksploatācija, visticamāk, neatstās vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz Vecpalsas zivju faunas daudzveidību un aizsargājamām zivju sugām.

Liela daļa Vecpalsā konstatēto zivju sugu, tajā skaitā arī aizsargājamo zivju sugu ir jutīgas pret vides parametru izmaiņām. No tā iespējams izdarīt divus secinājumus. Pirmkārt, lielais jutīgo sugu īpatsvars palielina normatīvajiem aktiem neatbilstošas atradņu eksploatācijas vai iespējamo avāriju potenciālo ietekmi. Otrkārt, lielais jutīgo sugu īpatsvars norāda, ka līdz šim atradnē „Dzeņi” atsūknētā gruntsūdens novadīšana nav atstājusi būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz apsekotā Vecpalsas posma zivju faunu.

Maksimālai nelabvēlīgas īslaicīgās ietekmes samazināšanai darbi jāveic atbilstoši šī atzinuma 9.3. punktā norādītajam.

9.3. Nosacījumi darbības veikšanai

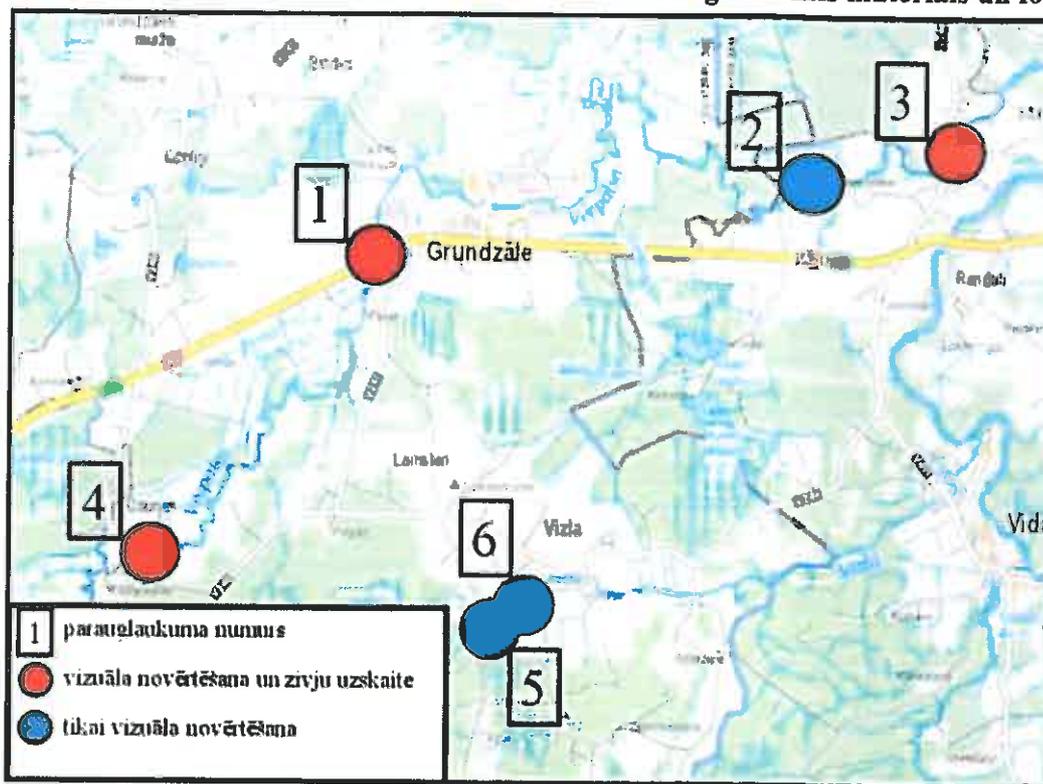
Lai samazinātu plānoto tīrīšanas un padziļināšanas darbu nelabvēlīgo ietekmi uz saimnieciski izmantojamiem zivju resursiem, zivju faunas daudzveidību un zivju sugu aizsardzību, tīrīšanas darbi jāveic atbilstoši šādiem nosacījumiem:

1. Nodrošināt novadāmā ūdens atbilstību 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” prasībām (novadāmo ūdeni filtrējot, pirms ieplūdes Vecpalsas vai Vizlas upēs izveidojot nosēdbaseinus vai citos veidos);
2. Maksimāli samazināt iespēju piesārņotam ūdenim vai cita veida piesārņojumam nonākt dabiskajās ūdenstilpēs avārijas vai negadījuma rezultātā (dabiskajās ūdenstecēs ietekošajos novadgrāvjos izveidojot caurplūduma regulatorus (meniķus) un rezerves baseinus piesārņotā ūdens uzkrāšanai vai citos veidos);
3. Vecpalsas upes tuvumā esošajā atradnē iespēju robežās izvairīties no spridzināšanas darbiem galvenajā taimiņu nārsta migrācijas un nārsta laikā no 1. oktobra līdz 15. novembrim, kā arī galvenajā saldūdens zivju un upes nēģu nārsta laikā no 1. maija līdz 15. jūnijam. Ja no spridzināšanas darbiem šajā laika periodā izvairīties nav iespējams, tie pieļaujami no upes tālākajā atradnes daļā;
4. Atradnes ierīkošanas ietvaros neizcirst Vecpalsas krastā augošos kokus un krūmus;
5. Pēc atradņu izveidošanas un ekspluatācijas uzsākšanas nodrošināt regulāru (ne retāk kā reizi divos gados) zivju monitoringu Vecpalsas un Vizlas upēs atradņu ekspluatācijas iespējamās negatīvās ietekmes uz zivju resursiem novērtēšanai. Negatīvas ietekmes konstatēšanas gadījumā nodrošināt papildu rekomendāciju nelabvēlīgās ietekmes samazināšanai izstrādi un īstenošanu.

9.4. Ieteikumi zivju faunas stāvokļa uzlabošanai

Vēlams uzlabot ceļotājzivju migrācijas iespējas braslā pie Vilzemnieku un Kalnavilkzemnieku mājām.

PIELIKUMS
Kartogrāfiskais materiāls un fotoattēli

1. attēls. Jaunbūvējamā tilta (apsekotās akvatorijas) atrašanās vieta

2. attēls. Atradnes izveidošanas un ekspluatācijas potenciāli ietekmētais Vecpalsas posms (parauglaukums Nr. 1)

3. attēls. Akmeņu krāvums pie brasla pie Vilzemnieku un Kalnavilkzemnieku mājām (parauglaukums Nr. 2)

4. attēls. Zivju uzskaitē leņpus atradnes izveidošanas un ekspluatācijas potenciāli ietekmētā posma (parauglaukums Nr. 3)

5. attēls. Vecpalsa augšpus atradņu izveidošanas potenciāli ietekmētā posma (parauglaukums Nr. 4)

6. attēls. Vizlas upe atradņu izveidošanas potenciāli ietekmētajā posmā (parauglaukums Nr. 6)

Smiltenes novada domei
Dārza iela 3, Smiltene,
Smiltenes novads,
LV - 4729

Atzinums par augu sugu un biotopu inventarizāciju nekustamajos īpašumos „Bemberu pļavas”, „Kalna Kades”, „Raudiņas”, „Grotes”

Atzinums sagatavots nekustamajos īpašumos – „Bemberu pļavas” (kad. Nr. 94580070076, kad. Nr. 94580070077), „Kalna Kades” (kad. Nr. 94580070075), „Raudiņas” (kad. Nr. 94580100040), „Grotes” (kad. Nr. 9458010008), kas atrodas Smiltenes novada, Grundzāles pagastā, Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei pamatojoties uz Valsts Vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes nosacījumu Nr. 0941658-3, 3.punkta vides aizsardzības prasībām un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 (30.09.2010.) „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās prasības”.

Nekustamie īpašumi - „Bemberu pļavas” (kad. Nr. 94580070076, kad. Nr. 94580070077), „Kalna Kades” (kad. Nr. 94580070075), „Raudiņas” (kad. Nr. 94580100040) un „Grotes” (kad. Nr. 9458010008) apsekoti 05.10.2013 ar maršrutu metodi astoņu stundu laikā. Laika apstākļi – vēss un saulains, skaidrs. Apsekojuma laikā tika novērtēti nekustamajos īpašumos esošie tekošie saldūdens, zālāju un mežu biotopi, kā arī vaskulāro augu sugas (pielikums).

Biotopi apsekoti izvērtējot to atbilstību aizsargājamo biotopu statusam pamatojoties uz noteikšanas metodiku „Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi Latvijā” (15.03.2010., Nr. 93).

Pēc teritoriju apsekošanas konstatēts, ka „Bemberu pļavās” (7,7 ha) sastopamas tikai mēreni mitras pļavas, kas ir nepļautas. Īpašumu ieskauj arī grāvju joslas, kas aizaug ar kokiem – āra bērzs *Betula pendula* un krūmiem – kārkli *Salix* sp. Šajās pļavās bija sastopamas lakstaugu sugas – parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, tūruma usne *Cirsium arvense*, pļavas timotiņš *Phleum pratense*, dziedniecības pienene *Taraxacum officinale*, divšķautņu asinszāle *Hypericum perforatum*, meža suņuburkšķis *Anthriscus sylvestris*, vanagvīķis *Vicia cracca*, pļavas dedestiņa *Lathyrus pratense*, rasaspodīņi *Alchemilla* sp., parastā vībotne *Artemisia vulgaris*. Veģetācijai vāji attīstīts stāvojumus un maz kūlas.

„Kalna Kades” (52,8 ha) īpašumu veido zālāji, upe un meži. Zālāji veido mēreni mitras pļavas, kas tiek pļautas un siens savākts. Zālajos konstatētas vaskulāro augu sugas – *Dactylis glomerata*, Sibīrijas latvānis *Heracleum sibiricum*, *Taraxacum officinale*, pļavas āboliņš *Trifolium pratense*, baltā madara *Galium album*, podagras gārša *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Taraxacum officinale*, smaržzālīte *Anthoxanthum odoratum*, četršķautņu asinszāle *Hypericum maculatum*, vietām vērojama atsegta augsne. Veģetācijai maz kūlas. Upe Palsa (Vecpalsa) visā tās garumā apsekotajā teritorijā veido Eiropas nozīmes un īpaši aizsargājamo biotopu Latvijā - 3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi, kas ir saudzējams (Ministru kabineta noteikumi Nr.421 (05.12.2000, groz. 28.05.2013) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”). Upes grunti veido akmeņi, kas palielina ekoloģisko nišu skaitu dažādiem organismiem, piemēram, bezmugurkaulniekiem. Gar upes krastu konstatēts arī Eiropas nozīmes un īpaši aizsargājams meža biotops Latvijā - 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži (Ministru kabineta noteikumi Nr.421 (05.12.2000, groz. 28.05.2013) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”), kas ir saudzējams. Šī meža biotopa 1. koku stāvu veido parastā goba, *Ulmus glabra*, parastā vīksna *Ulmus laevis*, kārkli *Salix* sp., krūmu stāvā parastā ieva *Padus avium*, zemsedzē dominē strauspārde *Matteuccia struthiopteris*, ziemzālā kosa *Equisetum hyemale*, vietām sastopama lielā nātre *Urtica dioica*. Īpašumā sastopami arī lapu koku un jauktu koku meži ar parasto apsi *Populus tremula*, baltalksni *Alnus incana*, *Betula*

pendula, *Salix* sp., parasto egle *Picea abies*, parasto kļavu *Acer platanoides*, pamežā konstatēti – parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, *Padus avium*, zemsedzē – mellene *Vaccinium myrtillus*, *Equisetum hyemale*, meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, *Aegopodium podagraria*, parastā sievpararde *Athyrium filix-femina*. Virzienā no upes uz lauka pusi (no austrumiem un rietumiem) palielinās ciršanas un meža ceļu, taku ietekme lapu koku un jauktu koku mežos.

Īpašumā „Raudiņas” (platība 17 ha), vērojamas jaunas atmatas, kur vietām dominē tauriņziežu dzimtas kultūras un *Artemisia vulgaris*. Vietām konstatēti mēreni mitras pļavas veidošanās sākuma sukcesijas stadija ar *Dactylis glomerata*, *Taraxacum officinale*, *Galium album*, *Plantago lanceolata*, *Lathyrus pratense*, *Cirsium arvense*, birztaļu veroniku *Veronica chamaedrys*, kodīgo gundegu *Ranunculus acris*, pļavas skābenie *Rumex acetosa*, *Vicia cracca*, *Anthriscus sylvestris*, dzelteno zeltgalvīti *Solidago virgaurea*. Atmatas daļēji pļautas.

Īpašumā „Grotēs” (platība 7,9 ha) konstatēta pļauta atmata ar *Dactylis glomerata*, *Heracleum sibiricum*, *Artemisia vulgaris*, sējas lucernu *Medica sativa*.

Kopumā nekustamajā īpašumā „Kalna Kades”, atrasti divi Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi - 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi un 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži. Savukārt nekustamajos īpašumos Bemberu pļavas”, „Raudiņas” un „Grotēs” netika konstatēts neviens īpaši aizsargājams biotops. Nevienā no pētītajiem īpašumiem netika atrasta reta vai īpaši aizsargājama vaskulāro augu suga.

Secinājumi un ieteikumi nekustamo īpašumu apsaimniekošanai

- 1) Nekustamajā īpašumā „Kalna Kades”, atrasti divi Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi - 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi un 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži, līdz ar to nekāda saimnieciskā darbība nav pieļaujama to atrašanās vietās vai to tuvumā un saskares joslā ar citiem biotopiem. Ieteicams neveikt saimniecisko darbību 200 m attālumā no šiem aizsargājamiem biotopiem, lai samazinātu to fragmentāciju un malas ietekmi. Saimnieciskā darbība nav atbalstāma arī lapu koku un jauktu koku mežā starp upi un zālāja biotopu, jo samazinoties vienlaidus meža biotopu platībai, samazināsies arī biotopa nepārtrauktība, kas pasliktinās arī aizsargājamo biotopu kvalitāti.
- 2) Kopumā visos pētītajos īpašumos zālāju biotopi ir bioloģiski mazvērtīgi.
- 3) Visnesenākā cilvēka atmata un bioloģiski mazvērtīgākais ir īpašums „Grotēs”, kur dominē atmatu augu sabiedrības, kas nav raksturīgas dabiskiem un bioloģiski vērtīgiem zālājiem.

Paraksts

/A. Mežaka

datums: 14.10.2013

Biotopu un sugu ekspertes sertifikāta Nr. 060, izdots 18.04.2011. Vaskulārie augi, ķērpji, sūnas, meži un virsāji, purvi, zālāji, tekoši saldūdeņi, stāvoši saldūdeņi, jūras piekraste, iesāļūdeņi, alas, atsegumi un kritenes

Pielikums

Nopļauts zālājs „Kalna Kades” īpašumā. Foto: A. Mežaka.

Skats uz Palsas upi „Kalna Kades” īpašumā. Foto A. Mežaka.

Aluviālais krastmalu un palieņu mežs Palsas upes krastā „Kalna Kades” īpašumā. Foto A. Mežaka.

Skats uz nesenu atmatu īpašumā „Raudiņas”. Foto: A. Mežaka.

AINAVU VĒRTĒJUMS

Nekustamie īpašumi: Smiltenes novads, Grundzāles pagasts

- „**Bemberu pļavas**” (zemes vienības kadastra Nr. 9458 007 0076, 9458 007 0077), platība 7,7ha;

- „**Kalna Kades**” (zemes vienības kadastra Nr. 9458 007 0075), platība 52,8ha.

Īpašumi atrodas vienotā ainavu telpā, tāpēc to vērtēšana veikta kopā.

Ainavu struktūras raksturīgie elementi: monotona, meliorācijas ierīkošanas rezultātā mākslīgi pārveidota līdzenuma ainava (līdzena āraine), meliorācijas grāvji ainavu sadalījuši ~100 m platās paralēlās zālāju strēmelēs, grāvju pašizsējas apaugums ar kārkliem, alkšņiem un bērziem veido norobežotu, neuztveramu ainavu telpu rindās. Zālāji gan kopti, gan nekopti.

Ainavu telpas galvenās vērtības: gar autoceļu ir vērtīgs un saglabājams bērzu puduris un ozols. Tālajās skatu līnijās, kuras paveras Palsas upes virzienā, redzama upes loku apauguma un koptu zālāju ainava, kas ir vērtīga un saglabājama.

Publiski pieejamie skatu punkti un perspektīvas: meliorācijas grāvji izvietoti paralēli autoceļam (A2), skatu perspektīva paveras tikai ~100 m attālumā, līdz pirmajam aizaugušam meliorācijas grāvim, kurā piesaista bebru sagāztie koki. Vērtīgi skatu punkti ir bērzu puduris un ozols autoceļa malā, kā arī upes ielejas apaugums.

Ainavas kvalitātes mērķis: atvērta, uztverama ainava, kas paaugstina ainavu daudzveidību.

Plānotā darbība teritorijā: derīgo izrakteņu ieguve (karjera ierīkošana)

Rīcības mērķa sasniegšanai: savlaicīgi jāplāno, jāizstrādā un jārealizē rekultivācijas plāni, kas paredz teritoriju labiekārtošanu pēc atradņu izstrādes, veidojot optimālāko projektu attiecībā uz ainavas vizuālo kvalitāti, rekreācijas iespējām un teritorijas turpmāko izmantošanu.

Karjera izveides ietekmē ainava kardināli mainīsies, bet kopējā apkārtnes aspektā izmaiņām nav būtiskas negatīvas ietekmes. Nākotnē iespējams teritorija būs piemērota rekreācijai, jo tā ir viegli sasniedzama, pieguļoša autoceļam A2.

Plānotās darbības rezultātā negatīva ietekme var rasties pieguļošajam privātīpašumam (zemes vienības kadastra kad. Nr.9458 070 019)

Ieteikumi:

- Skatu līnijā no autoceļa A2 karjera ierīkošanas laikā vēlams izvietot noņemtās auglīgās augsnes valni, kas aizsegtu derīgo izrakteņu ieguves vietu, slāpētu iespējamus putekļus un trokšņus. Ainavas uztveramībai ieteicams izstrādes teritoriju izvietot vismaz 100m no autoceļa;
- Ap vērtīgajiem un saglabājamiem kokiem (upes ielejas apaugums, bērzu puduris un ozols autoceļa malā) ieteicams veidot buferzonu vismaz 50m platumā, kas netiek pakļauta zemes dzīļu izmantošanai, lai saglabātu koku ierastos augšanas apstākļus un ainavas kvalitāti;

- Ap pieguļošo privātīpašumu (zemes vienības kadastra kad. Nr.9458 070 019) ieteicams veidot buferzonu, neradot īpašuma izmantošanas aprobežojumus;
- Derīgo izrakteņu ieguves vietas novietojums ainaviski veiksmīgākais ieteicams zemes vienības ar kadastra Nr. 9458 007 0075 DR daļā;
- Rekultivāciju ieteicams veikt vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi, lai sekmētu ieguves vietas iekļaušanos ainavā.

Skatu līnija no autoceļa A2. Ainavu telpa – aizauguši meliorācijas grāvji paralēlās rindās.
Fotofiksācija 07.10.2013

Vērtīgs skatu punkts no autoceļa A2 – bērzu puduris, fonā – upes ielejas apauguma ainava.
Fotofiksācija 07.10.2013

Vērtīgs skatupunkts no autoceļa A2 – ozols, fotofiksācija 07.10.2013

Nekopta zālāja ainava, fotofiksācija 07.10.2013

Kopta zālāja ainava. Pieguļošais privātīpašums (zemes vienība ar kadastra kad. Nr.9458 070 019)
fotofiksācija 07.10.2013

Viena no nobrauktuvēm no autoceļa A2, fotofiksācija 07.10.2013

Nekustamie īpašumi: Smiltenes novads, Grundzāles pagasts

- „Grotēs” (zemes vienības kadastra Nr.9458 010 0008), platība 7,9ha;
- „Raudiņas” (zemes vienības kadastra Nr.9458 010 0040), platība 17ha.

Īpašumi atrodas vienotā ainavu telpā, tāpēc to vērtēšana veikta kopā.

Ainavu struktūras raksturīgie elementi: kopta, atklāta viensētu ainava līdzenā reljefā ar tālām skatu līnijām (līdzena āraine). Teritorijas DR daļā veidojies apaugums, kas tiek novākts.

Ainavu telpas galvenās vērtības: Tālas skatu līnijas, panorāmas skats, kas paveras no ceļa V249 uz viensētu puduriem ar koptu lauku ainavu, kas ir vērtīga un saglabājama.

Publiski pieejamie skatu punkti un perspektīvas: skatu punkti paveras no ceļiem uz viensētām un tālās skatu perspektīvas uz fona ainavu – mežu.

Ainavas kvalitātes mērķis: saglabāta atvērta, uztverama viensētu ainava.

Plānotā darbība teritorijā: derīgo izrakteņu ieguve (karjera ierīkošana)

Rīcības mērķa sasniegšanai: konkrētajā teritorijā rūpīgi izvērtējama vertikālo un liela apjoma būvju izvietošana, kuras var ieņemt dominējošu lomu ainavā vai aizsegt un būtiski izmainīt skatus uz ainavas vērtībām. Panorāmas skata aizsegšana var būtiski samazināt ainavas kvalitāti. Ainavas pārveidošana teritorijā var būtiski pasliktināt apkārtējo viensētu ainavisko un dzīves kvalitāti (ja viensētas nebūtu apdzīvotas, pārveidotā ainava neietekmētu iedzīvotājus).

Ieteikumi: Ainavu nav vēlams pārveidot derīgo izrakteņu ieguvei, jo īpašumi atrodas Vizlas ciema pieguļošajā teritorijā, kur salīdzinoši netālu atrodas citas viensētas, kurām pasliktināsies ainaviskā un dzīves kvalitāte.

Skats no ceļa V249 uz nekustamo īpašumu „Grotes”. Atvērta, uztverama viensētu ainava.
Fotofiksācija 07.10.2013

Skats no ceļa uz nekustamo īpašumu „Raudiņas”. Skatu punkts uz viensētu un tālās skatu
perspektīvas uz fona ainavu – mežu. Fotofiksācija 07.10.2013

Nekustamais īpašums „Raudiņas” . Teritorijas DR daļā veidojies apaugums, kas tiek novākts.
Fotofiksācija no ceļa Ceriņkrūms – Pakalnes 07.10.2013

Plānotās darbības zonas pieguļošo viensētu ainava no ceļa V249, fotofiksācija 07.10.2013

Sagatavots: 14.10.2013
Ainavu arhitekte

Laima Šmite-Ūdre